

PEDAGOGICKÝ ROZVOJ VYSOKOŠKOLSKÝCH UČITELŮ

PEDAGOGICAL DEVELOPMENT OF UNIVERSITY TEACHERS

Barbora Nekardová

Klíčová slova: *vysokoškolští učitelé, rozvoj pedagogických kompetencí, Centrum rozvoje pedagogických kompetencí*

Keywords: *university teachers, development of pedagogical competences, Pedagogical Competence Development Centre*

Cíle v ČJ

Cílem výzkumného šetření bylo popsat a vysvětlit jak vysokoškolští učitelé vnímají a hodnotí svůj pedagogický rozvoj. Zaměřila jsem se na otázku, jak vysokoškolští učitelé vnímají sami sebe jako učitele a současně jak hodnotí absolvovaný vzdělávací program Rozvoj pedagogických kompetencí, který je zaměřen na systematické zvyšování úrovně pedagogických kompetencí. Výzkumný problém představuje pedagogický rozvoj vysokoškolských učitelů, který shledávám jako potenciálně problematický na základě jejich časté koncentrace na výzkum a zanedbávání výuky (Šedová et al., 2016).

Teoretická východiska v ČJ

Problematika pedagogického rozvoje vysokoškolských učitelů spočívá v tom, že „zatímco pro vědeckou dráhu je v České republice mladý akademik připravován již v průběhu studia, na dráhu učitelkou zpravidla není připravován vůbec“ (Čejková, 2017, s. 160). Požadavky na výzkumné aktivity, publikování výsledků a zapojování se do odborných sítí navíc v čase postupně narůstají a často se pak setkáváme s koncentrací učitelů na oblast výzkumu a v důsledku toho zanedbávání výuky (Šedová et al., 2016). „Současný celosvětový trend však spočívá v docenění významu excelentní výuky na vysokých školách, kdy je výuka považována za aktivitu významem srovnatelnou s vědou a výzkumem“ (Čejková, 2017, s. 160). Proto v našem prostředí můžeme sledovat pozvolnou zvyšující se nabídku programů pro posilování pedagogických kompetencí u učitelů. Rozhodla jsem se na oblast pedagogického rozvoje vysokoškolských

učitelů zaměřit a spojují otázku pedagogického rozvoje učitelů s jejich účastí ve vzdělávacím programu.

Metodologie v ČJ

Vnímání vlastního pedagogického rozvoje samotnými vysokoškolskými učiteli a hodnocení dvousemestrálního vzdělávacího programu Rozvoj pedagogických kompetencí tvoří ústřední body celého výzkumného šetření. Pro sběr dat jsem zvolila techniku hloubkových rozhovorů s devíti učiteli z Masarykovy univerzity. Výzkum jsem pojala jako kvalitativní výzkumné šetření, kde výzkumný problém představuje pedagogický rozvoj vysokoškolských učitelů, který shledávám jako potenciálně problematický, a to na základě časté koncentrace na výzkum a zanedbávání výuky (Šedová et al., 2016).

Závěry v ČJ

Respondenti vnímají vysokoškolského učitele nejen jako odborníka ve své disciplíně, ale také jako učitele, který umí kvalitně vést výuku. Nikdo z respondentů nezpochybňoval sám sebe jako odborníka ve své disciplíně. Jako problematické popisovali pedagogické kompetence, v nichž by se rádi rozvíjeli, což je například předávání znalostí, komunikace se studenty nebo učení studentů kritickému myšlení. Možnost spolupráce s mentorem se respondentům jevila jako nejlepší cesta pro jejich rozvoj. Tento výzkum umožnil odhalit další oblast zkoumání, kterou je spolupráce mezi vysokoškolskými učiteli a mentory.

Souhrn příspěvku v AJ

In this paper, I present how university teachers perceive and evaluate their pedagogical development. Research is based on the analysis of 9 in-depth interviews with teachers from the Masaryk University who participated in an educational program aimed at increasing pedagogical competencies. Respondents point out the insufficient possibilities of education to improve pedagogical competencies and identify areas in which they would like to expand. In the program, teachers value cooperation with mentors, whom they have chosen from among their colleagues, higher than any other intensive full-time course. The cooperation of participants and mentors seems to be a unique opportunity to focus on the development of teachers' pedagogical competencies. This research has thus made it possible to uncover another area of research, which is cooperation between university teachers and mentors.

Bibliografie

- Čejková, I. (2017). Vysokoškolský učitel bez učitelského vzdělání: Problém, nebo výzva? *Pedagogická orientace*, 27 (1), 160–180. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/pedor/article/view/6744/pdf>.
- Simon, E., & Pleschová, G. (2013). *Teacher Development in Higher Education. Existing Programs, Programs Impact, and Future Trends*. Taylor & Francis.
- Šedová, K., Švaříček, R., Sedláčková, J., Čejková, I., Šmardová, A., Novotný, P., & Zounek, J. (2016). *Pojetí výuky a profesní identita začínajících vysokoškolských učitelů*. Dostupné z: <https://www.phil.muni.cz/journals/index.php/studia-paedagogica/article/view/1228/1504>.